

2013 ©Év díszhala: öves díszcsík IV. fejezet

Így megérkezvén júliusba, az igazi nyárba, nem késlekedhetünk az idei Év díszhala sorozatunk utolsó fejezetének publikálásával sem.

A sorozat főszerkesztőjeként örülök, hogy idén is egy sikeres programot zárhatunk e cikkel. Remélem, az olvasók is meg vannak elégedve programunk kínálatával, efelől bármikor szívesen látjuk véleményüket! Már most biztosíthatok mindenkit, hogy jövőre is megrendezzük az Év díszhala programot, és remélem hosszú-hosszú évekig, évtizedekig megmaradó hagyományt sikerül elérnünk. A jelöltek összeállításában idén is e program szerkesztői és az AME további kiváló szakemberei fognak részt venni, a szavazást megpróbáljuk már október elején elkezdni. Mint oldalunkon www.gabrinus.hu látható, a nyár folyamán 3 sügerről folyik egy olvasói közvélemény-kutatás, hogy e 3 jelölt közül melyik kerül, hogy úgy mondjam, a végső 5-be, azaz melyiknek lesz esélye elnyerni az Év díszhala címet!

helyzet, viselkedés, díszcsík-szokások

2013 ©Év díszhala: öves díszcsík IV. fejezet

Tenyésztés

Természetvédelmi helyzet Viselkedés, díszcsík-szokások

Idei szériánk zárására meglehetősen komplex témát választottam. Az alcímek, melyek témáinkat jelölik, igazándiból mind-mind külön misét érne, viszont érdemi információkat közölve és lehető legkevesebb ismétlésbe bocsátkozóan kevésnek tartottam őket külön-külön egy Év díszhala fejezet összeállítására, így úgy döntöttem, utolsó, záró cikkünk lesz egy kicsit terjedelmesebb e szempontból.

Tenyésztése

Lássunk is tehát hozzá témáinkhoz, melyek közül az első az öves díszcsík tenyésztése, és az ehhez szorosan kapcsolódó kereskedelme lesz! Mint azt bizonyára nagyon sok olvasónk is tudja, az öves

Tenyésztés, természetvédelmi

díszcsík szokásos módon, mondhatni spontán nem nagyon tenyésztendő akváriumban. Ennek oka nem bizonyított, valószínűleg a körülmények, adott esetben a helyhiány, a megfelelő táplálék hiánya, az éghajlat mind-mind közrejátszhat. Az sem kizárt, hogy gyakran nem érik el ivarérettségüket a halak.

Jogos a kérdés, Kedves Olvasó, hogyan is lehet akkor tenyészteni otthon az öves díszcsíkot? Erre egy szóval tudok válaszolni: sehogy. Sajnos otthon szinte kizárt, illetve világszinten nagy visszhangot okozó esemény, ha valaki „csak úgy simán” tenyészteni tudja e halakat.

Ezután mindjárt jöhetne a következő kérdés: Akkor minden öves díszcsík vadonfogott? Erre is könnyen lehet válaszolni: közel sem! Bizonyára sokaknak nem mondom újat a hormonkezelés módszerével. Ugyanis mind az öves díszcsíkot, mind rengeteg olyan más halat, melyet nehéz vagy lehetetlen tenyészteni, ellenben nagy rá a kereslet a hormonkezeléses ivatással gyártanak. Hogy ez mennyire ivatás, az megint csak kérdés, mintsem egyfajta mesterséges szaporítás...

Ezt a fajta hormonkezelést nevezzük hipofizálásnak. A folyamat során ponty - vagy lazac, esetleg szintetikus előállított hipofízist, azaz agyalapi mirigyét kapnak a halak vízdékony formában. Az agyalapi mirigy egy központi szerv, ami az állatvilágban, leginkább a gerinceseknél jellemző, az emberben is szintúgy megtalálható, egyfajta hormonközpontnak lehetne nevezni. Itt találhatóak az ikrarakást, ivarsejtérést előidéző hormonok is, melyek bejuttatása a halakba ikrázást válthat ki. A kivonatot a halakba kell injektálni, ezt általában a hasüreg tájékán végzik (injektálható a hátoldal is, a hátúszó alatt, annak vége felé). Nagyüzemi haltenyésztésre szinte kizárólag hipofizálással nyílik lehetőség, a hazai haltermelő telepeken, ahol nagy mennyiségben állítanak elő például pontyot, lazacot, busát vagy éppen szürkeharcsát szintén ezt a módszert használják. A hipofizálás megkezdése előtt el kell altatni az

állatokat, erre egy módszer például a szegfűszegolaj, ami megfelelő adagban alkalmazva elbódítja az állatot, így jobban bírja azt az időszakot, amíg vízen kívülre kerül. A szegfűszegolaj túladagolása megölheti a halakat!

A hal bódítása után megtörténhet a beinjektálás, majd pedig az ivarnyílás bevarrására kerül sor, elkerülendő az ikravesztést. Ez utóbbival egyes halaknál élnek, másoknál nem, arról konkrétan nincs tudomásunk, hogy a kisebb testű díszhalaknál a Távol-Keleten használják-e eme módszert.

Öves díszcsík - *Chromobotia macracanthus*

Megfelelő idő után, amikor már megértek a sejtek és termékeny ikrákat lehet eredményül kapni, le kell fejteni a halakat, a hasoldalra gyakorolt nyomással, folyamatosan úgyszólván lefelé toljuk ki az ikrákat az állatból, és ez többször is megismételhető, amíg ki nem jött az ikrák nagy része. Ezután a hímtől is levesszük az ivarsejteket, majd ezeket összekeverve, vízzel hígítva keltethetőek. A peteérési idő a szürke harcsánál 22-24 °C-on nem egész egy nap alatt meg is történik. A hímvarsejtek petékhez juttatása nem csak lefejéssel történhet, hanem előzőlegesen kioperált heréből is, bár ez nem olyan gyakori.

A kishalak később szokásos módon nevelhetőek, a rokonságra illetve a kitapasztalt mód szerint. Nos, az öves díszcsíkkal így járnak el, Távol-Keleten, sőt sok EU-s tenyésztőtelepen egyaránt. Sajnos ettől

függetlenül nem elfelejthető a valódi vadbefogás sem, ami bizony már nagyon sok hal végveszélyes megritkulását okozta. Az öves díszcsíkok ívására a természetben az esős évszak kezdetével kerül sor, a kishalak az elárasztott partszakasz sziklái közt nevelkednek.

Tenyésztésével szorosan összefügg kereskedelme is győztesünknek. Erről már az is sokat elárul, hogy a közkedvelt kategóriánk győztese, tehát sokan ismerik, ezért nagy a kereslet iránta. Ezen túlmenően már nem is kell magyarázni, hogy e hal nem hogy Nyugat-Európában, nálunk is már rég óta hódító sláger, közkedvelt, szerintem nyugodtan mondható, hogy kommersz hal. Manapság már szinte nincs olyan állatkereskedés, amely ne árulná a csigaevő halat.

Kedvelt, keresett, tömeges méretekben forgalmazott. Ezekkel tudnám kereskedelmét leginkább jellemezni. De van egy igen érdekes momentum is mindebben! Az öves díszcsíkok ára még mindig mondhatni emelkedik, de folyamatosan stabilan 1000 - 1200 Ft fölött tartja magát. Manapság a szebb, erősebb példányok 1500-1800 Ft-ba is belekerülnek. Pedig ha belegondolunk, hogy más közkedvelt halak, mint a gurámik, vitorlášalak, ancik, kékpajzsos és foltos páncélos harcsák, dániók, sok-sok márna és lazacfaj bármelyike is ritkán haladja meg kiskerben a 400 Ft-os árat, ez nem is olyan érthető. Pláne zavarja a képet, hogy sok más rokon díszcsíkot jóval olcsóbban, akár kevesebb, mint féláron beszerezhetünk (pl. pakisztáni, zebrasávós, kék, csapatos, sávós, bengál), sőt lassan egyenárú lesz a nemrég felfedezett *Botia kubotaival*, azaz a burmai díszcsíkkal. Érthetően nagy üzlet a drága hal, hisz mindenkinek több haszna van rajta. És a helyzet mégpedig az, hogy amíg ilyen áron is sláger, és az átlag boltokban majdnem még egyszer annyi fogy az öves díszcsíkból, mint az annál messze olcsóbb pakisztániból, addig nem is lesz ez másként. A kereskedelem gyakran kiszámíthatatlan, és persze az utaztatás, előállítás, neadjisten' vadbefogás nyilván emel a költségeken, semmivel sem drágább vagy bonyolultabb hormonkezelése, mint a

pakisztáni rokonáé.

Szépsége is belejátszik, hogy ártól függetlenül bitorolja az első helyet idehaza kapható rokonságában, viszont az is tény, hogy amikor bekerült, mint remek csigaevő, akkor rokonságából is kevesebbet ismertek, és persze még kevesebb volt elérhető a hazai akvaristáknak. És bizony az a sztereotípiá, hogy ő az egyetlen és igazi csigaevő, még mindig él, gyakran tapasztalom én is, hogy aki nem olyan jártas a halvilág sokadalmában, az kicsit bizalmatlan másféle csigaevőkkel szemben, ha egyszer az öves díszcsíkot ismeri annak!

Természetvédelmi helyzete

A cikk folytatásában az öves díszcsík természetvédelmi helyzetéről lesz szó! És bizony erről a témáról sok mindent nem is tudok írni! Hogy miért is? Bizony azért, mert az öves díszcsík állománya még felméréstlen, az IUCN Vörös Listáján nem szerepel, az adatbázis sem tartalmazza állományának információit.

Öves díszcsík - *Chromobotia macracanthus*

Azt szerencsére leszögezhetjük, hogy a faj nincs komoly veszélyben, e szempontból – legalábbis még – nem kell aggódnunk felőle. De ettől függetlenül tény az, hogy a vadbefogás a mai fogyasztói társadalomban meglehetősen kártékony

mindennemű élőlényre, hiszen gyakran a ló túlsó oldalára esnek az importőrök, és nem tudják kordában tartani, miből mennyit foghatnak ki úgy, hogy ne essen csorba a természetes populációkon.

További probléma az esőerdők pusztítása, valamilyen hasznos hajtó növényekből ültetnek helyére ültetvényeket, vagy legelőkné, településeknek használják a területeket. Amazóniában hatalmas méreteket ölt az esőerdő irtása sajnos, és bizony jelentős némely vidékeken az elsivatagosodás veszélye is.

A környezetszennyezés szintén felbecsülhetetlen károkat okozhat, a vizek mérgezése vegyi anyagokkal, gyári melléktermékekkel, hormonokkal, akár csak a tengerek olajszennyezése, mind-mind ökoszisztémát érintő katasztrófát is okozhat!

Reméljük, az öves díszcsíkok léte egyenlőre biztosított, de már itt fontos megemlíteni az előrelátás tényét és a vadonfogott halak kerülését. Nem az a jó megoldás, hogyha egy hal (pl.: vörössorrú torpedómárna) már veszélyeztetetté vált, akkor kerüljük a befogásokat, hanem már akkor előrelátóan viselkedünk, amikor még nincs nagy baj, hisz sokkal könnyebb így megóvni egy értékes fajt (hiszen minden egyes élő faj és annak minden egyes példánya értékes!), mintha már nagy a baj!

Az öves díszcsíkok viselkedése

Nagyjából e címmel tudnám összefoglalni azt a komplex témakört, amit érinteni szeretnék. Lesz benne etológiai, azaz az állatok viselkedésével foglalkozó tudományág alá tartozó téma is, de ettől némileg elvonatkoztatható viselkedéselemekről, mondhatni már-már faji tulajdonságokról lesz szó! Ami etológia alá tartozik, az nem csak az öves díszcsíkra, hanem sok más díszhalra is jellemző, mégpedig itt egy akváriumban könnyen megfigyelhető úgymond szokásra gondolok.

Mégpedig arra, amikor a halak az akvárium nyitáskor egyből a vízfelszínnél nyüzsögnek. Hogy az öves díszcsíkok megtalálják eledelüket, elsősorban a remek szaglásuknak köszönhető, viszont egy idő után a felszínről táplálkozó halaknak nem kell táplálék sem ahhoz, hogy a felszínhez gyűljenek. Erről megoszlanak a vélemények, hogy melyik etológiai kategóriába is tartozik. Az egyik legvalószínűbb, hogy Pavlovi-reflexről, netán szenzitizációról (érzékenyítés) van szó.

Ennél komplexebb, ami jobbra csak néhány értelmesnek tartott halra jellemző, így a *Botiákra* is, mégpedig az, hogy úgy tartják, felismerik gazdájukat. Ez egy nagyon érdekes tulajdonság, ami a *Botiáknál* mutatkozik meg az egyik legerőteljesebben. Ilyenkor még akár a frontüveghez is kijöhetnek üdvözölni gazdájukat, sőt, csattogó hangot is tudnak produkálni.

Ha már a díszcsíkok hangadásánál tartunk, az sem elhanyagolható, hogy nagyon szeretik az akvaristákat ijesztgetni! Rendszeresen adnak ki olyan hangokat, melyek megtévesztésig hasonlítanak az üveg elrepedéséhez. Amikor éppen az Akvárium Magazint olvasgatjuk a szobában, és egyszer csak azt halljuk, hogy reped az akvárium üvege, bizony elég ijesztő. Ha netán díszcsíkokat tartunk, akkor általában nincs ok aggodalomra, hisz rendszeres szokásuk eféle hangok produkálása, pláne az öves díszcsíknak. Ha semmiféle díszcsíknak nincs és még csak a víz tetején möhön, „csámcsogva” falatozó díszhalunk se, akkor viszont jogos lehet az aggodalom.

A díszcsíkok megtévesztő szokásai nem merülnek ki az üveg repedés-szerű hangprodukálásban. Másik ijesztő viselkedésük, amikor oldalukra fekszenek, és meg sem moccannak. Első ránézésre az ember már nyúlna a halhálóért, hogy eltávolítsa a haltetemet, mire megmozdul, és vidáman továbbúszik! Persze a fekvő díszhal látványának ijesztőségében van valóság alap, de az öves díszcsíknál ilyenkor sem kell egyből halálra

rémülni!

Mindezekon kívül jellegzetességük még, hogy szeretnek gödröket ásni – az aljzattól függően. Ha sódertalajt töltünk a medencébe, ami a lehető legjobb halaink számára, akkor is kicsit átrendezik az aljzatot, de ez nem olyan tartós. Viszont gyöngykavicsos aljzatnál lehet érdekes megfigyeléseket véghezvinni, szájukba veszik a kavicszemeket és egyesével arrébb pakolgatják őket. Így addig végzik munkatevékenységüket, mígnem egy kis gödröt kapnak. Furcsa ez a viselkedés, mivel nem próbál meg semmit elrejtteni a gödörbe, látszólag céltalanul ás.

Öves díszcsík - *Chromobotia macracanthus*

Szociális viselkedésénél azt emelném még ki, hogy szívesen csatlakozik olyan halak csapatához, melyek hasonlítanak rá. Természetesen a legjelentősebb faj ebben a szempontban a szumátrai díszmárna. Az öves díszcsíkok nagyon szeretik magukat néha szuminak érezni, és szívesen csoportosulnak, persze csak rövid időre, egy kis együtt úszás erejéig!

Ezennel lezárom 2013. évi programunkat, remélem a Kedves Olvasók elégedettek ez évi cikksorozatunkkal, és jövőre is ugyanekkora figyelmet szentelnek a megválasztott díszhalkedvencnek!

Támogatóinknak is ezúton fejezem ki hálámat

újabb, egész évi segítségükért, amit a program színvonalának emeléséért és cikkeink, híreink terjesztéséért véghezvittek!

Kezdeményező honlap:

www.gabrinus.hu

Támogatóink:

- www.akvariummagazin.hu és az AME
- www.fisch.hu
- www.diszhal.info
- www.daniodiszkont.hu (Dánió Díszhal Diszkont)
- www.tuzhal.hu (Túzhál Nagykereskedés)
- www.agriosz-aqua.hu
- www.szotyikaakva.blogspot.com
- www.korallosakvarium.hu (Korallosakvárium Kft; Budapest)
- Exotic Aqua Akvarisztikai és Díszállat-szakkereskedés; Mosonmagyaróvár
- Amazonia Díszállat-kereskedés; Győr

Írta és szerkesztette: Liziczai Márk

KATEGÓRIÁK:

[2013 díszhala](#), [Az év díszhala](#)

KULCSSZAVAK:

[tenyésztés](#), [mark24](#), [Öves díszcsík](#), [Chromobotia macracanthus](#), [2013 díszhala](#), [díszcsík-szokások](#), [IV.rész](#), [természetvédelmi helyzet](#), [viselkedés](#)

Beküldte: mark24

Katalógusba került: 2013-07-03 10:55:00

Legutolsó frissítés: 2019-09-05 17:11:43

Katalógus ID: 6756

Oldal linkje:

[https://akvaristalexikon.hu/az-ev-diszhal/2013-ev-diszhal-oves-diszcsik-iv-fejezet.html](https://akvaristalexikon.hu/az-ev-diszhal/2013-ev-diszhal/2013-ev-diszhal-oves-diszcsik-iv-fejezet.html)

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva